

Režisér Steven Spielberg pózuje před samohybným modelem jednoho z dinosaurů během natáčení prvního dílu *Jurského parku* z roku 1993

Ohromný úspěch pak přirozeně vedl ke vzniku dalších pokračování. Ta spatřila světlo světa v letech 1997 (*Ztracený svět: Jurský park*) a 2001 (*Jurský park 3*). I když byla úspěšná, takový humbuk jako původní *Jurský park* už nezpůsobila. Jenomže co se nepodařilo tehdy, může se lehce podařit nejnovějšímu pokračování s názvem *Jurský svět*, které láká do kin diváky právě nyní.

OMYLY A NESMYSLY

Dočkali jsme se tedy dalšího vzkříšení filmového příběhu klonovaných dinosaurů. A podle ohlasu kritiků i zájmu diváků film předčil všechna očekávání a jeho režisér a scenárista v jedné osobě, dosud málo známý Colin Trevorrow, už sklízí ovace.

Jurský svět jen u nás za první týden zhlédlo více než 100 000 diváků a tržby ve světě lámou rekordy. Nicméně všechno má své ale. Navzdory všeobecnému nadšení upozorňují

historikové na několik zásadních nedostatků a chyb, které nemají nic společného s realitou, čímž proklamovaný vzdělávací účinek dostal trhlínu.

„Dinosauri ani ptakoještěři nejsou zobrazeni realisticky. Velociraptorři a pštrosí dinosauri by měli být opeření, stegosauri by měli nosit ocas více zdvižený nad zemí a ptakoještěři rozhodně nemohli uzvednout člověka,“ vytýká filmu historik a přední český odborník na dinosaury Vladimír Socha. Nejvíce mu vadí, že ačkoli paleontologie udělala od prvního *Jurského parku* v roce 1993 ohromný kus cesty, v novém dílu jako by si toho nikdo nevšiml. Velociraptorři jsou příliš velcí, rychlí a nadměrně inteligentní. Pět ze sedmi představených dinosaurů nepochází z jurského období, ale až z pozdějšího období křídly. Důvodem volby názvu byla tedy spíše atraktivita názvu filmu: *Jurassic Park* je ráznější a zapamatovatelnější než *Cretaceous Park* (křídový park). „Velociraptorři jsou ve filmu značně zvětšeni, zatímco

ve skutečnosti byl tento mongolský dinosaurek veliký asi jako krocan. Naopak dilofosaurus má ve filmu na délku sotva tři metry, tedy jen polovinu skutečné délky. Tvůrci speciálních efektů asi potřebovali animatronický, tedy samohybný model té správné velikosti, anebo bylo třeba, aby se do obleku vešel celý člověk, který pak s modelem hýbal,“ poodhaluje zákulisí filmařské habadůry český historik.

Ze vzdělávacího efektu tedy, jak to tak vypadá, nebude nic. Ale takový je Hollywood – s historickou pravdou se obvykle moc nepáře, všechno se musí přizpůsobit atraktivitě, lehké stravitelnosti a efektnosti. Když něco příliš intenzivně voní po senzaci a euforických zážitcích, bývá to většínou přeslazené a kolotočově pomíjivé. Od žužu nebo cukrové vaty na pouti si taky neslibujeme zdravý obsah bez umělých sladidel a jedovatých éček. Ale o prázdninách na pouti si je stejně s chutí dáme. A tak to bude nejspíš i s novopečeným *Jurským světem*. ■

Vladimír Socha je přední český odborník na dinosaury, autor osmi knih na toto téma

RECENZE
FILMU
**JURSKÝ
SVĚT**
na str. 51

Otec Jurského parku

Původní myšlenka a zápletky fenoménu *Jurský park* vznikla v hlavě amerického spisovatele Michaela Crichtona, který kromě stejnojmenné knihy (1989) napsal i scénář k původnímu filmu v roce 1993. Ve svých románech varovně upozorňoval na úskalí moderní vědy, včetně rizik lákavých genetických experimentů a dopadu nových technologií.

Crichton, který se narodil v Chicagu v roce 1942, na sebe upozornil v 27 letech románem *Kmen Andromeda*, který byl také zfilmován. Obdiv získal adaptací svého vlastního románu *Velká vlaková loupež* se Seanem Connerym nebo seriálem *Pohotovost*. V prohlášení, které jeho blízcí zveřejnili poté, co v roce 2008 zemřel, se píše: „Zanechal nám největší dar v podobě hladu po znalostech, touze po pochopení a schopnosti užívat rozum k tomu, abychom náš svět zlepšili.“

ONDŘEJ MRÁZEK
Snímky GLOBE MEDIA/REUTERS, CINEMART, ALLPHOTO/EVERETT COLLECTION a archiv Zpravodajství ČT